

Kysely suomalaisille alkoholismista

Pohjoisranta Burson-Marsteller syksy/2018

Kyselyn taustat

- Kansalaiskysely toteutettiin Bilendi Oy:n verkkopaneelissa syyskuussa 2018. Kyselyyn vastasi 1 000 18–70-vuotiasta suomalaista. Lähtöotos on iältään, sukupuoleltaan ja alueellisesti kansallisesti edustava.
- Kyselyssä kartoitettiin suomalaisten mielipiteitä, kokemuksia ja asenteita alkoholismiin liittyen.
- Tutkimuksen suunnitteli Pohjoisranta Burson-Marsteller yhdessä Kantamon kanssa.
- Raportissa on korostettu merkittäviä eroja taustaryhmittäin.

Tausta	n	%
Mies	501	50,1
Nainen	497	49,7
Muu	2	0,2
En halua sanoa	0	0,0
Total	1000	100,0
18 - 24 vuotta	126	12,6
25 - 34 vuotta	186	18,6
35 - 44 vuotta	177	17,7
45 - 54 vuotta	197	19,7
55 - 64 vuotta	200	20,0
65 - 70 vuotta	115	11,5
Total	1000	100,0
Itä-Suomi	102	10,2
Etelä-Suomi	428	42,8
Länsi-Suomi	352	35,2
Lappi	118	11,8
Total	1000	100,0

Alkoholiin liittyvät ongelmat lähipiirissä

Kolme neljästä suomalaisesta on kohdannut alkoholiin liittyviä ongelmia lähipiirissään. Heistä alle kolmannes kokee, että alkoholin käyttöön liittyviin ongelmiin on riittävästi apua saatavilla. Vaikeinta alkoholiongelmaisen auttamisessa on lähipiirin mukaan se, ettei alkoholisti itse myönnä ongelmaa. Lähes kolmannes vastaajista kokee, että alkoholiongelmaa on vaikea ottaa puheeksi. Joka neljännen mielestä häpeä alkoholiongelman ympärillä on liian suuri. Yli puolet (60%) vastaajista on sitä mieltä, että raitistuneen alkoholistin vertaistuki on paras keino auttaa alkoholistia.

75 % suomalaisista on
kohdannut alkoholiin liittyviä
ongelmia lähipiirissään.

Alkoholiin liittyviä ongelmia kohdataan tasaisesti kaikissa ikäryhmissä ja kaikilla alueilla, alle 25-vuotiaat kohtaavat niitä vähiten

Oletko kohdannut lähipiirissäsi (kuten perheessä, kaveripiirissä tai työpaikalla) alkoholiin liittyviä ongelmia? (1000, %)

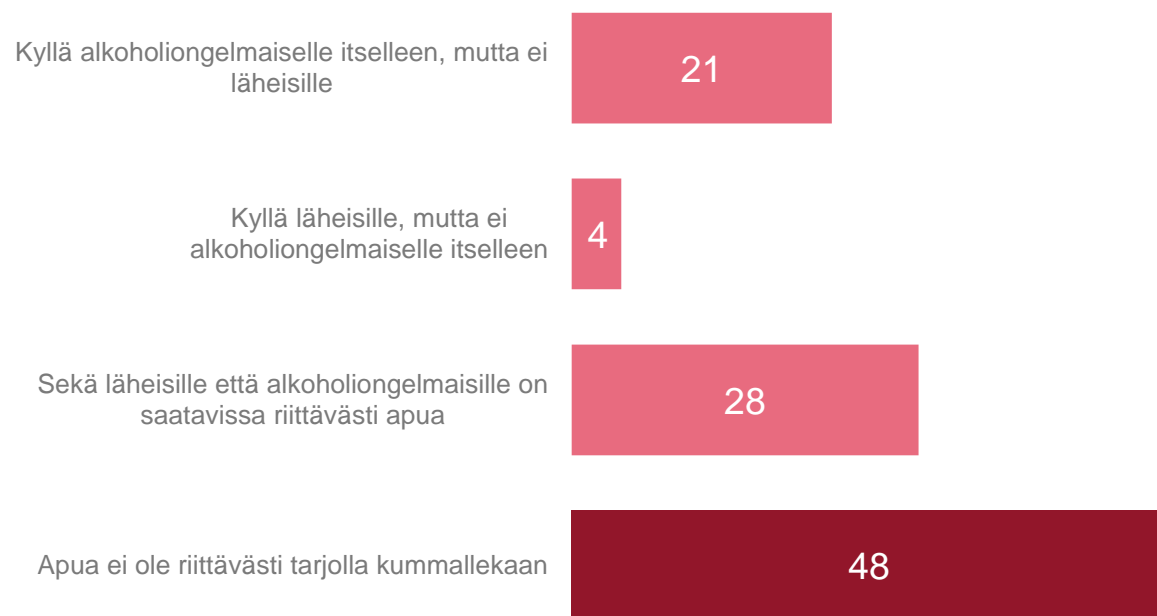
	Kaikki	Mies	Nainen	18 - 24 vuotta	25 - 34 vuotta	35 - 44 vuotta	45 - 54 vuotta	55 - 64 vuotta	65 - 70 vuotta	Itä-Suomi	Etelä-Suomi	Länsi-Suomi	Lappi
Kyllä	75	71	79	63	71	78	79	78	76	70	76	74	76
En	23	27	19	33	25	21	20	20	21	29	21	24	21
En halua sanoa	2	3	2	4	4	1	0	2	3	1	3	2	3

48 % alkoholiin liittyviä ongelmia lähipiirissään kohdanneista kokee, ettei apua ole riittävästi tarjolla alkoholiongelmaiselle itselleen tai läheisille.

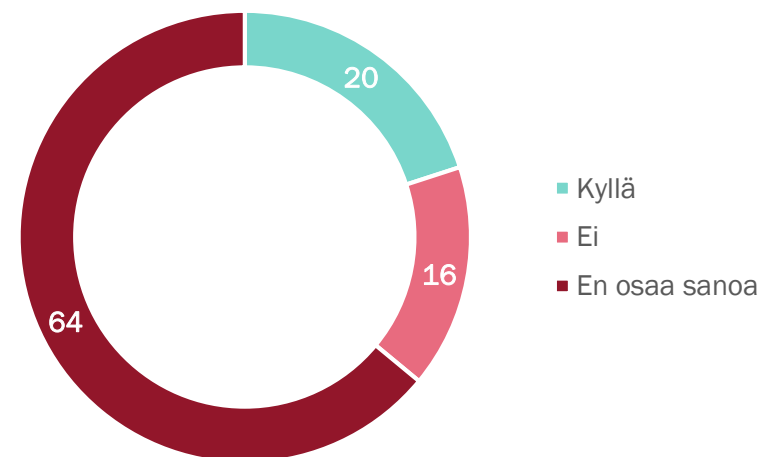
64 % apua saaneista ei tiedä onko avusta ollut hyötyä.

Alle kolmannes alkoholiin liittyviä ongelmia lähipiirissään kokeneista kokee, että apua on riittävästi saatavilla kaikille osapuolille

Koetko, että alkoholin käyttöön liittyviin ongelmiin on saatavilla riittävästi apua? Kysytty niiltä, jotka ovat kohdanneet alkoholiin liittyviä ongelmia lähipiirissään. (% , n=747)

Onko avusta ollut hyötyä? (% , n=390)

Poimintoja avun hyödyllisyydestä

Onko avusta ollut hyötyä? Voit halutessasi kommentoida ylläolevaa vastausta. Poimintoja avoimista vastauksista.

"Alkoholistin ja liikkakäyttäjän pitää itse herätä haluamaan apua, että siitä olisi mitään hyötyä. Sellainen joka itse oikeasti haluaa eroon ongelmastaan pystyy siihen tarvittaessa itsenäisestikin, kaikki korvaushoito ja terapia ainoastaan pitkittää prosessia"

"Apua on saatavilla alkoholismiin ja alkoholin liikkäyttöön, mutta ongelmaisten täytyy itse haluta lopettaa muuten ei katkaisuhoidoilla tai yms. ei saada mitään tuloksia!"

"Apua on silloin km alkoholisti on itse halukas hoitoihin. Tällöin myös lähipiiri saa hoidoista suurimman avun."

"Auttamistahot ovat kyllä pyyteettömiä ja ammattikoulutettuja. Mutta harvalla on todellista kokemusta alkoholielämästä. Raittiusfanaatikot ovat varmasti huonoimpia auttamistyössä, saavat vain alkoholiongelmaiset henkilöt piilottamaan taipumuksensa."

"Avusta ei ole mitään hyötyä, jos alkoholiongelmainen ei sitä itse suostu hakemaan. Aikuista ihmistä ei voi pakottaa avun pariin."

"Henkilö itse menee vapaaehtoisesti katkaisuhoidon, mutta lähtee sieltä liian aikaisin pois, koska on vapaaehtoisista. Ei ole myöskään ns. tukihenkilöä alkoholistille, joka varmistaisi, että tämä käy säännöllisesti AA-tapaamisissa."

"Jos saadaan enemmän kynnyksetöntä mallia palveluihin, joihin on helppoa päästä, ja ne eivät ole ns. nollatoleranssipaikkoja, muuttuu ihmisten hoitoon hakeutumisen kynnyks radikaalisti."

"Katkaisuhoidot alkoholisteille ovat liian lyhyitä ajanjaksoja, eikä hoidon jälkeen tunnu olevan juurikaan jälkiseurantaa."

"Kävimme mieheni kanssa a-klinikalla juttelemassa hänen alkoholinkäytöstään mutta koen että siellä vähäteltiin ongelman laajuutta. Mieheni myönsi että hän juo liikaa mutta sieltä neuvo oli että 24 annosta viikossa on riskikäytön raja joten tästä neuvosta kopin ottaneena mieheni rupesi laskemaan annoksia ja mikäli hän joi viikossa n. 24 annosta, hän väitti että se ei vielä tee riskikäyttäjää. Olin aivan pöyristynyt siitä, kuinka ammatti-ihminen voi antaa tällaisia ohjeita."

"Kokemuksena työympäristö, jossa työterveys ei pidä suitsia riittävän kireällä. Muutama verikoe ei auta mitään."

"Tietous siitä mikä on alkoholismia helpottaa todentamaan mikä on oman perheen tilanne. Tietous siitä mitä alkoholistin lähipiirissä AINA tapahtuu, helpottaa ymmärtämään kuviota."

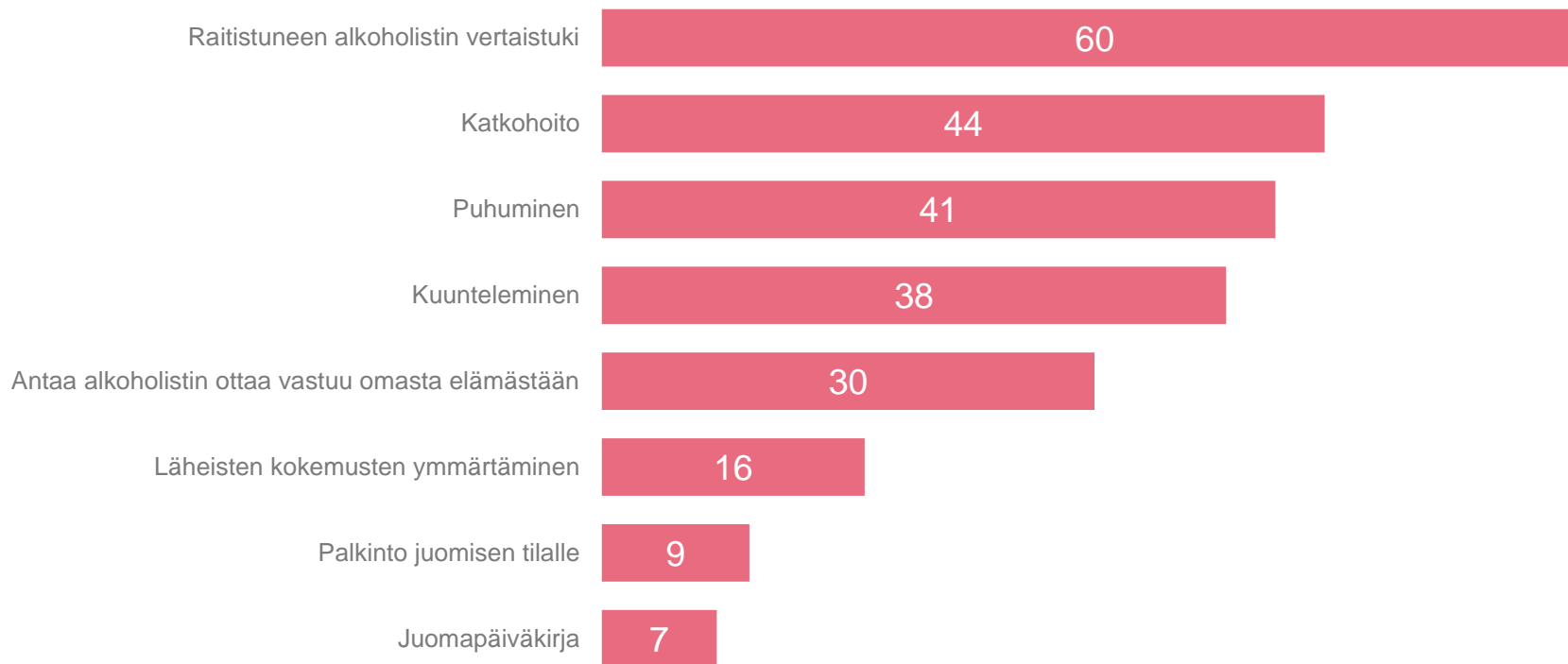
Neljännes alkoholiongelmia lähipiirissään kohdanneista suomalaisista kokee, että häpeä alkoholiongelman ympärillä vaikeuttaa siihen puuttumista

Mikä on vaikeinta läheisen alkoholiongelmaan puuttumisessa? Valitse 1-3 yleisimmin läheisenä kohtaamaasi haastetta. Kysytty niiltä, jotka kohdanneet alkoholiin liittyviä ongelmia lähipiirissään. (% , n=747)

Raittiin alkoholistin vertaistuki on suomalaisten mielestä paras keino auttaa alkoholistia

Mikä on mielestäsi paras keino auttaa alkoholistia? Valitse listalta 1-3 mielestäsi parasta keinoa. (% , n=1000)

Naiset ja nuoret kokevat keskimääräistä useammin, että alkoholiongelmaa on vaikea ottaa puheeksi

Mikä on vaikeinta läheisen alkoholiongelmaan puuttumisessa? Valitse 1-3 yleisimmin läheisenä kohtaamaasi haastetta. Kysytty niiltä, jotka kohdanneet alkoholiin liittyviä ongelmia lähipiirissään. (% , n=1000)

	Kaikki	Mies	Nainen	18 - 24 vuotta	25 - 34 vuotta	35 - 44 vuotta	45 - 54 vuotta	55 - 64 vuotta	65 - 70 vuotta
Alkoholiongelmainen ei itse myönnä ongelmaa	74	71	77	60	73	79	74	79	74
Alkoholiongelmainen ei itse uskalla tai halua lopettaa juomista	56	53	59	61	63	54	51	51	64
Alkoholiongelmaa on vaikea ottaa puheeksi	29	26	32	40	29	29	26	28	27
Henkinen riippuvuus alkoholiin on liian suurta	28	28	28	21	26	31	35	22	33
Häpeä alkoholiongelman ympärillä on liian iso	25	22	28	28	28	23	21	30	22
Lähipiiri ei myönnä ongelmaa	15	16	13	16	11	14	13	22	9
Ajatus siitä, että alkoholiongelmainen retkahtaa kuitenkin uudestaan	9	8	11	12	11	13	6	5	14
Psyykkiset vieroitusoireet ovat liian voimakkaita	8	9	7	10	6	11	6	9	5
Toisen alkoholiongelmaa on vaikea tunnistaa	6	8	4	8	6	6	6	5	7
Alkoholiongelmainen pelkää vieroitusoireita	5	7	4	0	4	4	6	7	10
Fyysiset vieroitusoireet ovat liian voimakkaita	5	6	4	5	4	5	6	6	2

Alkoholismiin liittyvät asenteet

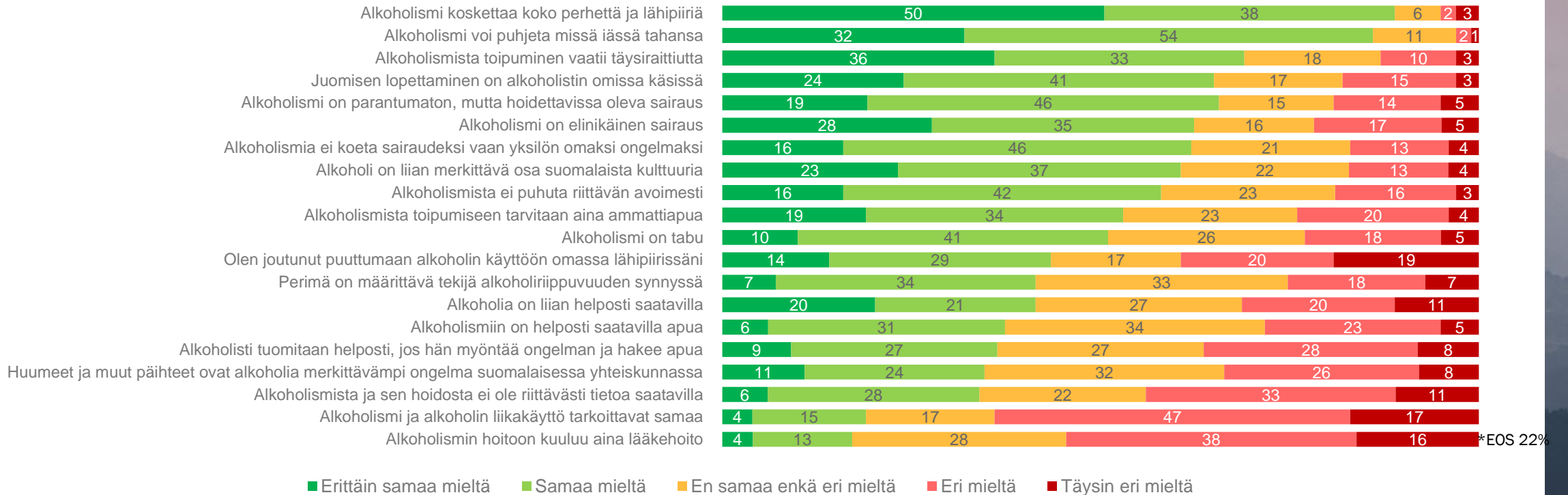
88% suomalaisista kokee, että alkoholismi koskettaa koko perhettä ja lähipiiriä. Lähes kaksi kolmesta (66%) katsoo, että juomisen lopettaminen on alkoholistin omissa käsissä. Yli puolet on sitä mieltä, että alkoholi on liian merkittävä osa suomalaista yhteiskuntaa (60%) tai ettei alkoholismista puhuta riittävän avoimesti (58%). Tätä mieltä ovat erityisesti naiset ja nuoret. Naiset suhtautuvat miehiä jyrkemmin alkoholiin liittyviin ongelmiin. 43% suomalaisista on joutunut puuttumaan alkoholinkäyttöön omassa lähipiirissään.

58 % suomalaisista on sitä mieltä, ettei alkoholismista puhuta riittävän avoimesti.

43 % on joutunut puuttumaan alkoholin käyttöön omassa lähipiirissään.

Lähes kaksi kolmesta suomalaisesta uskoo, että juomisen lopettaminen on alkoholistin omissa käsissä

Mitä mieltä olet seuraavista alkoholiin tai alkoholismiin liittyvistä väittämistä? (% , n=1000, ei sisällä EOS)

Etenkin naiset ja nuoret ovat sitä mieltä, että alkoholi on liian merkittävä osa suomalaista kulttuuria

Mitä mieltä olet seuraavista alkoholiin tai alkoholismiin liittyvistä väittämistä? Yhdistetty ”erittäin samaa mieltä” ja ”samaa mieltä” vastauksista. (% , n=1000)

	Kaikki	Mies	Nainen	18 - 24 vuotta	25 - 34 vuotta	35 - 44 vuotta	45 - 54 vuotta	55 - 64 vuotta	65 - 70 vuotta
Alkoholismi koskettaa koko perhettä ja lähipiiriä	88	84	92	77	89	89	89	94	87
Alkoholismi voi puhjeta missä iässä tahansa	86	80	91	84	89	90	85	85	77
Alkoholismista toipuminen vaatii täysiraittiutta	68	58	79	57	70	72	65	71	73
Juomisen lopettaminen on alkoholistin omissa käsissä	66	65	67	60	64	68	71	62	68
Alkoholismi on parantumaton, mutta hoidettavissa oleva sairaus	65	58	73	50	59	72	67	69	71
Alkoholismia ei koeta sairaudeksi vaan yksilön omaksi ongelmaksi	63	60	66	65	62	69	58	66	54
Alkoholismi on elinikäinen sairaus	62	54	71	43	58	74	64	68	59
Alkoholi on liian merkittävä osa suomalaista kulttuuria	60	50	71	64	69	61	61	54	52
Alkoholismista ei puhuta riittävän avoimesti	58	51	65	69	64	59	54	51	58
Alkoholismista toipumiseen tarvitaan aina ammattiapua	54	43	64	51	46	52	51	63	59
Alkoholismi on tabu	52	46	57	52	53	54	47	54	51
Olen joutunut puuttumaan alkoholin käyttöön omassa lähipiirissäni	44	39	49	41	44	50	40	41	49
Perimä on määrittävä tekijä alkoholiriippuvuuden synnyssä	41	40	42	46	38	39	43	44	37
Alkoholia on liian helposti saatavilla	41	32	51	45	49	42	39	38	34
Alkoholismiin on helposti saatavilla apua	37	39	35	35	36	33	42	39	38
Alkoholisti tuomitaan helposti, jos hän myöntää ongelman ja hakee apua	37	38	35	38	37	39	36	39	29
Huumeet ja muut päihteet ovat alkoholia merkittävämpi ongelma suomalaisessa yhteiskunnassa	35	39	30	25	24	28	38	41	53
Alkoholismista ja sen hoidosta ei ole riittävästi tietoa saatavilla	34	29	39	40	36	35	32	33	28
Alkoholismi ja alkoholin liikakäyttö tarkoittavat samaa	19	21	17	12	13	20	22	24	23
Alkoholismin hoitoon kuuluu aina lääkehoito	18	16	20	12	9	17	20	23	24

Alkoholismiin ja liikakäytön erot

Suomalaiset liittävät alkoholismiin juomisen säännöllisyyteen ja pakonomaisuuteen sekä siihen, ettei alkoholisti kykene lopettamaan juomista. Noin kymmenes vastaajista katsoo liikakäytön eroavan alkoholismista erityisesti siinä, että liikakäyttäjä kykenee hallitsemaan omaa alkoholin käyttöönsä. Alkoholiongelmiin liittyvät tunnusmerkit, kuten masennus, univaikeudet sekä sietokyvyn kasvu liitetään usein sekä alkoholismiin että liikakäyttöön. Vain noin kymmenes vastaajista liittää alkoholismiin suoraan riippuvuuteen. Vain 1% vastaajista näkee sairauden alkoholistin tunnusmerkkinä, mutta 9% mainitsee sairauden alkoholismiin ja liikakäytön erona. Lähes kolmannes suomalaisista ei osaa sanoa, liittyykö perinnöllisyys alkoholismiin vai liikakäyttöön.

Alle kymmenes suomalaisista näkee riippuvuuden alkoholistin merkkinä, yli viidennes yhdistää kyvyttömyyden lopettaa juominen alkoholismiin

Kuka on mielestäsi alkoholisti? Avoimet vastaukset luokiteltu määrälliseksi. (% , n=1000)

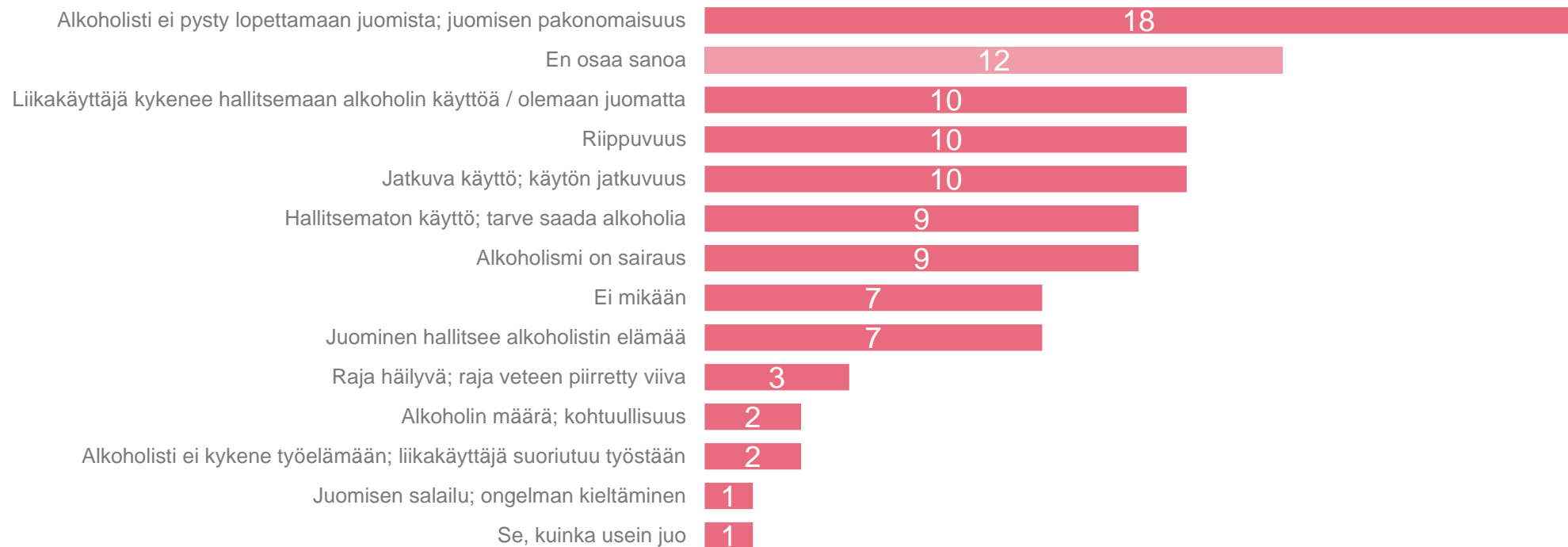
Etenkin iäkkäämmät vastaajat yhdistävät alkoholismiin kyvyttömyyteen rajoittaa juomista

Kuka on mielestäsi alkoholisti? Avoimet vastaukset luokiteltu määrälliseksi. (% , n=1000)

	Kaikki	Mies	Nainen	18 - 24 vuotta	25 - 34 vuotta	35 - 44 vuotta	45 - 54 vuotta	55 - 64 vuotta	65 - 70 vuotta
Henkilö, joka ei pysty hallitsemaan/lopettamaan/rajoittamaan juomista	21	21	22	14	19	19	26	23	27
Henkilö, joka juo joka päivä	17	18	17	13	13	17	19	23	17
Henkilö, joka ei pysty olemaan ilman alkoholia	13	13	13	14	14	11	11	16	12
Henkilö, joka juo säännöllisesti/jatkuvasti; käyttää runsaasti alkoholia	11	10	11	13	13	12	8	7	12
Alkoholi haittaa/hallitsee/kontrolloi elämää	10	8	11	6	11	7	10	10	12
Alkoholiriippuvainen; päihderiippuvainen	8	8	8	5	8	11	8	8	6
Alkoholin suurkuluttaja; liikakäyttäjä; käyttää liikaa	7	7	7	12	9	6	9	5	4
En osaa sanoa	5	5	5	6	2	7	5	4	7
Henkilö, joka ei kykene työhön	3	2	3	3	3	2	2	3	4
Ei kykene huolehtimaan itsestään, arjestaan tai läheisistään	3	3	2	2	4	3	1	3	2
Ongelmakäyttäjä; väärinkäyttäjä; ongelmia käytön kanssa	2	3	2	3	2	3	1	2	3
Alkoholismi on sairaus	1	1	1	2	0	1	1	1	1
Yrittää peitellä juomista	1	1	1	0	2	2	0	2	0
Henkilö, joka käyttää rahansa alkoholiin	0	0	1	0	1	1	0	1	0

Lähes viidennes suomalaisista näkee juomisen pakonomaisuuden alkoholismiin ja liikkakäytön erottavana tekijänä

Mikä erottaa alkoholismiin alkoholin liikkakäytöstä? Avoimet vastaukset luokiteltu määrällisiksi. (% n=1000)

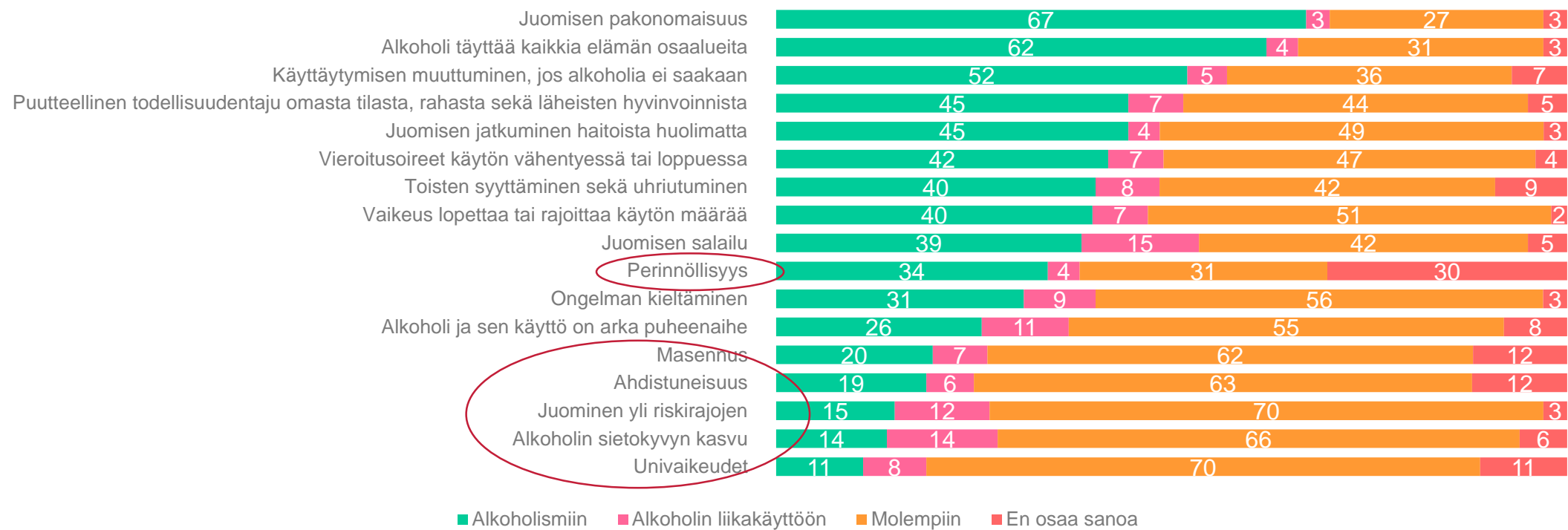
55–60-vuotiaat eivät näe muita yleisemmin eroa alkoholismiin ja alkoholin liikakäytön välillä

Mikä erottaa alkoholismiin alkoholin liikakäytöstä? Avoimet vastaukset luokiteltu määrällisiksi. (% , n=1000)

	Kaikki	Mies	Nainen	18 - 24 vuotta	25 - 34 vuotta	35 - 44 vuotta	45 - 54 vuotta	55 - 64 vuotta	65 - 70 vuotta
Alkoholisti ei pysty lopettamaan juomista; juomisen pakonomaisuus	18	17	19	15	21	25	18	14	12
En osaa sanoa	12	15	9	10	14	8	16	10	11
Liikakäyttäjät kykenee hallitsemaan alkoholin käyttöä / olemaan juomatta	10	9	11	9	11	11	9	9	13
Riippuvuus	10	9	11	15	13	12	6	9	9
Jatkuva käyttö; käytön jatkuvuus	10	9	10	9	7	10	10	10	12
Hallitsematon käyttö; tarve saada alkoholia	9	8	10	10	9	8	6	9	15
Alkoholismi on sairaus	9	7	10	10	8	7	9	8	11
Ei mikään	7	8	6	6	4	5	6	13	6
Juominen hallitsee alkoholistin elämää	7	6	8	8	10	9	4	6	2
Raja häilyvä; raja veteen piirretty viiva	3	2	3	2	3	2	2	5	1
Alkoholin määrä; kohtuullisuus	2	2	1	1	0	3	2	3	1
Alkoholisti ei kykene työelämään; liikakäyttäjät suoriutuu työstään	2	2	2	1	0	0	3	4	2
Juomisen salailu; ongelman kieltäminen	1	1	2	0	3	2	1	1	1
Se, kuinka usein juo	1	1	2	3	2	1	1	0	1

Ahdistuneisuus, univaikeudet ja masennus liitetään sekä alkoholismiin, että alkoholin liikkäyttöön

Kumpaan yhdistät seuraavat alkoholin käyttöön liittyvät tunnusmerkit? (% , n=1000)

KANTAMO

Laadukasta päihdehoitoa

www.kantamo.fi

<https://www.facebook.com/kantamooy>

HOITOLAITOS

Kototie 22, 16610 Kärkölä

Y-tunnus: 2877209-6

puh. [09-36119880](tel:09-36119880)

Email: info@kantamo.fi

Avoinna joka päivä 8.00-21.00

Pohjoisranta Burson-Marsteller

POHJOISRANTA

Burson•Marsteller

Committed to
Being More

Kalevankatu 20
00100 Helsinki

burson-marsteller.fi

+358 10 424 5900

info-pbm@bm.com

facebook.com/pohjoisranta

[@pohjoisranta_bm](https://twitter.com/pohjoisranta_bm)

[Pohjoisranta Burson-Marsteller](#)